

aan Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
T.a.v. Staatssecretaris mevrouw S. van Veldhoven – Van der Meer
Postbus 20901
2500 EX DEN HAAG

betreft 31 mei 2018
referentie -
datum Reactie internconsultatie voorgenomen wijziging Rav en Rgv

Geachte mevrouw Van Veldhoven – Van der Meer,

Op 1 mei jl. is de consultatieversie vrijgegeven van een voorgenomen wijziging van de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav) en Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv).

Rombou, een adviesbureau voor (onder andere) agrarische bedrijven, wil de volgende opmerkingen onder uw aandacht brengen.

Aanpassing systeembeschrijvingen

Voor veel huisvestingssystemen wordt het leaflet (BWL-beschrijving) gewijzigd. In veel gevallen heeft de wijziging enkel betrekking op het toepassingsbereik of een gewijzigde emissienorm. In een aantal gevallen worden echter (ook) de uitvoeringseisen gewijzigd, bijvoorbeeld de eisen aan de meting van de zuurgraad bij luchtwassystemen.

De regelmatige wijziging van de systeembeschrijvingen zorgt voor onduidelijkheid bij vergunningverlening en handhaving. Dit komt mede omdat er bij wijziging van de Regelingen niet is voorzien in overgangsrecht voor lopende aanvragen of meldingen. De systeembeschrijvingen kunnen wijzigen in de periode tussen aanvraag en vergunning of tussen melding en realisatie. Vergunningen zijn verleend en stallen zijn gerealiseerd op basis van inmiddels vervallen systeembeschrijvingen. Handhaving moet plaatsvinden op basis van deze vervallen systeembeschrijvingen die moeilijk vindbaar zijn. Wij pleiten daarom voor een betere informatievoorziening over de wijziging van de systeembeschrijvingen en de wijze waarop hiermee bij handhaving en vergunningverlening moet worden omgegaan.

Vervallen chemische luchtwasser bij melkkoeien

Het huisvestingssysteem voor melkkoeien met RAV-code A 1.17 (mechanisch geventileerde stal met een chemisch luchtwassysteem) mag niet meer worden toegepast in nieuwe stallen. Omdat dit het huisvestingssysteem met de laagste ammoniakemissie is, worden de mogelijkheden voor bedrijfsontwikkeling zonder toename van ammoniakemissie beperkt. Dit is vooral van belang voor veehouders dicht bij Natura 2000-gebieden. Voor deze bedrijven biedt het PAS geen of weinig ontwikkelingsruimte. Wij pleiten daarom voor de verlenging van de voorlopige emissiefactor of opname van een definitieve (berekende) emissiefactor voor dit huisvestingssysteem. Voor andere diercategorieën zijn luchtwassystemen immers een bewezen techniek voor ammoniakreductie.

Vervallen uitloopmogelijkheid in combinatie met stal met buizenverwarming bij vleeskuikens

Bij de diercategorie vleeskuikens is het huisvestingssysteem BWL 2017.01 (stal met buizenverwarming) niet meer toepasbaar in combinatie met uitloop. Het aantal emissiearme huisvestingssystemen met een uitloopmogelijkheid wordt hierdoor beperkt. Gezien de wens van maatschappij en ondernemers om meer diervriendelijke huisvestingssystemen toe te passen vinden wij dit een ongewenste ontwikkeling.

Voetnoot 11

De wijziging van voetnoot 11 bij bijlage 1 van de Rav (emissiefactor bij uitloop van kippen) heeft nog een nadere toelichting. Uit de toelichting in de consultatieversie zou kunnen worden geconcludeerd dat de uitloop in bepaalde gevallen emissiearm moet worden uitgevoerd.

Geuremissie gecombineerde luchtwassystemen

Rombou is van mening dat te snel en op basis van onvoldoende onderzoek wordt besloten om de geuremissiefactor van gecombineerde luchtwassystemen te verhogen. In eerste instantie zou gekeken moeten worden of een goede werking van deze luchtwassers gegarandeerd kan worden door een betere controle en handhaving, bijvoorbeeld door extra controlevoorschriften. Niet het zuiveringsrendement van de wasser zou bepalend moeten zijn, maar de emissie.

Rombou ondersteunt de reactie van POV op de aangekondigde wijziging van de Regeling geurhinder en veehouderij.

Wij willen u verzoeken onze reactie mee te nemen in de voorgenomen wijziging van de Rav en Rgv en zien uw reactie met interesse tegemoet.

Met vriendelijke groet,
namens Rombou,

ir. J.P.E. (Joost) Overbeek
Directeur